(۴)

پیښلیک

۱۹۹۴ جنوري لومړۍ:

کابل درنې جګړې لړزوي، جګړه د جنرال دوستم او جمهور رییس د ځواکونو ترمینځ غځېدلې، حزب هم په جګړو کې برخه لري، د حزب ویاند دغه جګړې ملي اسلامي قیام وباله، مجددي هم د همغږۍ شورا خواره برخه ګرځېدلې، د حزب ویاند وویل، جګړه له ارګ سره روانه ده، رباني د دوستم پر ضد جهاد اعلان کړ، جنبش یې د کمونستو پرچمیانو برخه وبلله، استاد رباني لکه اوښ خپلو متیازو کې ښویېدلی.

حضرت صاحب په وینا د هر هغه حرکت ننګه کوي، چې د رباني ناقانونه حکومت پر خلاف مقاومت پیل کړي، مزارو فارياب کې هم جګړه غځېدلې.

جنرال همايون فوزي دغه جګړه د رباني ناقانونه حکومت پرخلاف ملي قیام وګاڼه، حرکت د رباني ملاتړ اعلان کړ، سیاف د رباني په ننګه ودرېد، مولوي خالص د ملېشو او کمونستانو د مخالفت له امله د رباني پلوي وکړه، حزب د کابل، ګارنېزیون او هوايي ډګر دنیولو ادعا وکړه.

جمعیت اعلان کړه، چې یاغي باغي ځواکونه یې پر شا تمبولي، ان چې د غازي ستدیوم د نیولو خبر یې ورکړ، د دولت په وینا جګړه د

بالاحصار شاوخوا روانه ده، جنرال همایون فوزي وویل: د حزب وحدت جنګیالي د دوی ترڅنګ دي، د رباني مسعود ځواکو ته یې درانه زیانونه اړولي دي.

د دوستم ځواکونه د شپې تیاره کې د پخواني رژیم پر مرکزي کمېټه چې له حرکت انقلاب اسلامي سره ده وروختل، د ملایانو ځنې، ږیرې یې باد او د سترې محکمې رییس مولوي محمد شاه فضلي، پوهنې وزیر مولوي جلیل الله مولوي زاده یې چاپې، جېبونه او بکسونه ورتش کړل.

د احمد شاه مسعود ځواکونو مقاومت وکړ، ملېشه یې په شا وتمبول، وزیر اکبر خان مېنه کې یې د دوستم فرهنګي دفتر لاندې کړ، د دوستم ځواکونه بالاحصار او مرنجان غونډۍ ته راټول او وزیر اکبر خان مېنه او هوايي ډګر بمبار کړ، د هوايي ډګر یوې ډیپو اور واخیست.

د دوستم نیول شوي افراد ژوندي اور ته وغورځول شول، د دوستم ملېشې چې مرکزي کمېټې ته رسېدلې وې، د زغروالو ځواکونو د ځنډ له امله له تلفاتو وروسته په شا شول. ددغه جګړې ۸۰۰ زخمیان د سره صلیب روغتون ته وړل شوي، یوه کندهاري ملا وویل: د رباني حکومت د الله تعالی پر حکم مسخرې جوړې کړې، کله حکمتیار د دوستم پر خلاف د جهاد اعلان کوي، او رباني یې د مسلمانۍ ټېکه اخلي، بله ورځ یې رباني پر ضد د جهاد فتوا ورکوي، حکمتیار ځنګ پورې نیولی وي.

دا شل میاشتې د دوستم پر ضد جهاد فرض نه و، اوس فرض شو، د حزب استازی حاجي فرید رسنیو ته وویل: پر چهار آسیاب د نظار شورا د برید مخه د دوستم ځواکونو د بالاحصار په برخه کې ونیوله، هغه و چې جګړه پیل شوه.

د جنوري ۲:

جگړه روانه ده، د جنرال دوستم وياند د رباني مسعود حکومت په دې پړ وباله، چې يوازې د تاجکو لپاره کار کوي، له همدې امله دوی جگړه کې برخه واخيسته، چې سياسي نظام ته تغير ورکړي، چې لړکيو ته د منلو وړ وگرځي، اسلام آباد کې کابل سفارت خپله اعلاميه کې د دوستم او حکمتيار ائتلاف ناولی وباله، دوستم يې خلکو، هېواد او دين ته په خيانت تورن کړ.

همغږې شورا يوه اعلاميه کې له رباني د فوري استعفا او جهادي مشرانو په توافق د مؤقت حکومت جوړېدو غوښتنه وکړه.

ملي اسلامي محاذ روانه جگړه د واک جنگ وباله او سملاسي اوربند يې وغوښت، خالص له دې امله چې جنرال دوستم له کمونست رژيم سره پېيلی او په لوټ تالان پړ دی د رباني ملاتړ تکرار کړ.

دحزب وياند رسنيو ته وويل: جگړه نظار شورا د خپلو کمونستو انډيوالانو په ملتيا د حزب پر ضد پيل کړې، د همغږی شورا پرمختگ يې د جهاد په بري کې ستر گام وباله.

محمد يونس قانوني وايي: د گلبدين، دوستم او کمونستانو مثلث د اسلامي دولت پر ضد توطيه او کودتا وکړه، چې له شرمېدلي ماتې سره مخامخ شوه، ده د جنرال دوستم ځواکونه بدنامه ملېشې وبللې، چې ټول ملت يې وار له مخه پر ضد درېدلي.

انجينر مهدي وويل: برهان الدين رباني د ترکيې سفر پر مهال جنرال دوستم خپل ځای ناستی ټاکلی و، اوس په کومو سترگو دده پر ضد د جهاد خبره کوي.

جنوري ۳:

جگړه په وحشت روانه ده، دواړه غاړې د پرمختګ دعوا کوي، بي - بي - سي د میرویس جلیل له خولې د حکومتي ځواکونو د برلاسي رپوټ ورکړ، په واټونو، کوڅو کې ځای ځای مړي پراته دي، د مړو جسدونه، هملته تر خاورو لاندې کېږي، روغتونونه تر دهلېزونو له زخمیانو ډک دي، په چپرکټونو دوه، درې ټپیان اچول شوي، په غولي هم زخمیان پراته دي، درمل نشته.

رباني له ارګه وتلی، د ډکو سمڅو کې یې اړولي.

جنوري ۴:

جګړه نوره هم سخته شوه، تر دې چې روغتونو ته زخمیان نه شي رسول کېدای، یوازې د سره صلیب کار کوونکي په دغو هڅو لګیا دي، سره میاشت د دولت پر ګټه په جګړه بوخته ده، خپلو امبولانسونو کې د ټپیانو پرځای دولتي چارواکي، وسلې او مهمات لېږدوي...

جنوري ۵:

میرویس جلیل رپوټ ورکړ، چې د خواجه رواش هوایي ډګر په بشپړه توګه دولتي ځواکونو لاندې کړ، په رپوټ کې د جګړې سیمه بالاحصار، مرنجان غونډۍ، قابل بای، زاړه مکروریان ښودل کېږي، سیاف د رباني مسعود په پلوۍ جګړه کې برخه لري...

ډګر جنرال عبدالمومن چې د دوستم پوځي مرستیال و، د الوتکې چاودنه کې ووژل شو، پړه یې پر دوستم غورځېدلې، د دوستم هوایي

ځواکونو وزیر اکبر خان مېنه بمبار کړه.

نسیم مهدي د خواجه رواش هوايي ډګر نیول رد کړل، دده په وینا ختیز اړخ کې یې دوی پوستې بېځایه شوې، د حزب ویاند قریب الرحمن سعید وایي برې د دوی دی، ده د بي - بي - سي له خبریالانو ګیله وکړه، چې ګنې د حکومت د فشار له امله د حکومت په خوښه او ګټه خبرونه ورکوي.

نسیم مهدي په ارګ د بمبارۍ خبر ورکړ، همغږې شورا خبرداری ورکړ، چې رباني باید ۴۸ ساعتو کې استعفا ورکړي.

همغږۍ شورا د حکومتي ځواکونو له خوا د خواجه رواش نیول ومنل، چې د اکمالاتو مخه یې تړل شوې وه، خو بالاحصار کې له لوګر او چهار آسیاب د حزب له خوا د اکمالاتو مخه پرانیستې ده.

جنوري ٦:

د حزب ویاند قریب الرحمن سعید: الحمد لله، جګړه په شدت سره روانه ده! د دولت الوتکې د حزب او د دوستم پر ځواکونو او سیمو بمونه غورځوي، دوستم د لوګر پوخ سړک د رنوې کرښه ګرځولې، موټرانو جلا خامه لیکه ایستلې. سید اسحق ګیلاني وایي روغتونونه فلج دي، یوازې څلور سوه بیز روغتون نوکی فعال دي، خلک کلا بند دي، د جګړو له سیمې نه شي وتلی، چې لارې تړلي، نقلیه وسایط نشته، د جګړې له ساحې د وتلو مخه ډب ده.

هره دقیقه یو راکټ او توغندی لګېږي، ډېرې په ملکي او مېشتدنې سیمو غورځي، جنرال همایون فوزي له کابلیانو وغوښتل، کورونه تخلیه

او له سیمې ووځي، چې په راتلونکو ورځو کې د نویو بریدو پلان لري...

حزب وحدت جگړه کې ناپېیلی دریځ اعلان کړ، یوه اعلامیه کې یې یوازې یوه ورځ د سوء تفاهم له امله جگړه کې ځان ښکېل وباله.

جنوري ۷:

کابل کې د ورېځې او واورینې هوا له امله نسبي ارامي ده، که څه هم د درنو وسلو ډزې اورېدل کېږي، خو د گولیو د ږلی لمن ټوله ده.

د جگړې غاړو د سهار له ۶ بجو ۲۴ ساعته اوربند اعلان کړ، چې بهرني دیپلوماتان له کابله ووتلی شي، د حزب ویاند ورسره د زخمیانو د درملنې، ښخولو او خوندي سیمو ته د خلکو د لېږد خبره هم مل کړه.

خلک لږ و ډېر بازار ته راوتلي، چې د خپلوانو عزیزانو خبر واخلي، د نادر شاه مېنې (زړو مکرویانو) نوي سلنه وگړي ووتل، په کورونو کې ټوپکیانو اړولي، څه یې چې موندلي هغه یې لوټلي دي.

جنوري ۸:

دولت یو ځل بیا تبلیغاتي خپه راپورته کړې، په یوه اعلامیه کې دولت څرگنده کړې، چې غیر دیني ډلې به منحل کړای شي، د اعلامیې له مخې جنبش د خلق دموکراتیک گوند سره پېیلی، په اعلامیه کې راغلي، جهاد د حزب اسلامي پر ضد نه، د ملېشو پر ضد اعلان شوی.

جنوري ۸:

په ۲۴ ساعته اوربند کې بهرني دیپلوماتان له کابل ووتل، دواړو غاړو

يوه بله له اوربند په سرغړونه پړه وبلله، ديپلوماتان د تورخم له کربښې واوښتل، ملکي وګړو هم د دوی په کاروان کې له کابله د خوندي وتو مخه ومونده، ډاکټران د (۴۰۰) تنو د وژنې خبره کوي، ميرويس جليل له بي - بي - سي رپوټ ورکړ، چې د ښار له لوېديځ او جنوب لوېديځ سلګونه کورنۍ خيرخانې او نورو برخو ته لېږدېدلي.

دغو کورنيو غوښتنه کړې، چې د ملګرو ملتو قواوې دې راشي او هېواد دې له دغو بېرحمو لوټمارانو وژغوري، کډې پلې ځغلي، ښځې پنډې، ګنډې او د کور سامان په خپلو اوږو لېږدوي، ځينې لاسي کراچۍ کاروي، دوی چيغې وهي چې نه ډوډۍ غواړي، نه کور خو دغو جګړمارو ته چې په هرڅه عقيده لري د هغه روی وړاندې کوو، چې نور خلک لوټ او بې عفته نه کړي.

د بهرنيو چارو وزارت مرستيال حامد کرزی د ملي امنيت لخوا ونيول شو.

جنوري ۹:

د توغنديو او راکټونو خال خال ډزې اورېدل کېږي، عزيز مراد وويل، له دوستم سره خبرې نه شي کېدای، خو له حکمتيار سره خبرو ته چمتو دي. نرخونه ځلور برابره لوړ ختلي.

نژدې ۵۰۰۰ کورنۍ جلال آباد ته په لېږدېدو بېلا بېلو دښتو کې اړولي، ځينې په موټرو او سروېسو کې مېشت دي، دولت د جنرال دوستم پر ضد د کفر او بېدينۍ ټاپې لګوي، جنايتکار يې ګڼي، چې کلونه يې د روسانو غلامي کړې، خيانت او جنايت يې تر سره کړی، پر

کندهاریانو د جنایتکارو ملېشو د ظلمونو یادونه کوي، دغسې یې نورو ولایتو کې هم د ملېشو جنایات رابرسېره کوي، دده د فحشا او عیاشۍ فلمونه ښیي، دولت وایي دوستم باید څو واره په اعدام محکوم شي، له کابل راډیو تلویزیون په وار وار دغسې مطالب خپرېږي، دوستم لوټمار او ملحد یادېږي، د سرکاري تبلیغاتو له مخې دولت دده له ګنا تېر شو، خو دی د لستوڼي مار وخوت، د دغو تبلیغاتو له مخې دوستم د خلق ملحد ګوند د جنبش تر نامه لاندې فعال ساتي، د دوستم، پرچم او ګلبدین مثلث غندي.

جنوري ۱۰:

کابل کې درنې جګړې روانې دي، ملګرو ملتو سرمنشي له ټولو ډلو وغوښتل خپل استازي اسلام آباد ته ور ولېږي، چې اوربند ټینګ او د سیاسي اواري پر لارو چارو غور وکړي، ده پر ټولو اړخونو غږ وکړ، په خپل ملت رحم وکړي، ملګرو ملتو له افغان آزادو شخصیتو غونډه کې دګډون غوښتنه وکړه، د نیوز ورځپاڼې خبریال وویل: کابل کې یې پر واټونو د مړو جسدونه او پر وینو لژند جامې لیدلي، ان د موټرو ټیرونه هم په وینو سره وو.

د تورخم پر کرښه د کډوالو (۹۰۰) کورنۍ غونډې دي، د پلخشتي جومات هم پر توغندیو لګېدلی، پر منار یې ګنې ګولۍ ننښتي، غالۍ یې وار له مخه لوټ شوې.

جنوري ۱۱:

کابل راډیو د ګلبدین، دوستم او کارمل د مثلث په اړه تبلیغات لري، بالاحصار، مرنجان غونډۍ، بمبار کړای شول، همغږي شورا اعلان کړه، تر هغې چې رباني استعفا نه وي ورکړې، د اوربند په اړه خبرې نه شي کېدای، کابل راډیو حکمتیار منافق او دوستم ملحد او کمونست ونومول.

د بګرام هوايي ډګر باندې بمباري وشوه، پاکستان له جګړې د تښتېدلو کډوالو لپاره د تورخم دړه پرانیسته، د نویو کډوالو لپاره د نویو پاڼو یا کارت اعلان وشو، چې له پخوانیو هغو سره یې توپیر وکړای شي، د بي بي سي ویلیم ري او میرویس جلیل له کابله ووتل، دوی د کډوالو په کاروان کې جلال آباد ته ورسېدل، کډوالو شپه د سراج العماره بڼ او ثمرخېلو ډاګ کې تېره کړه، میرویس جلیل وايي د احمد شاه مسعود پلویان پرې تور لګوي چې له حکمتیاره یې ډالر اخیستي، د حکمتیار ډله یې له مسعود د پیسو په اخیستو تورنوي.

اسلامي کنفرانس د سولې هڅې پیل کړي، صدیق چکري د جمعیت او حاجي فرید د حزب استازیتوب کوي، ابراهیم بکر او حامد الغامد تر مشرۍ لاندې د خبرو لومړی پړاو پاکستان کې تېر شو، جمعیت څرګنده کړه، چې له دوستم سره خبرې نشي کېدای، خو له حزب سره په دې شرط چې له ملېشو راوګرځي خبرې کېدای شي، د رباني حکومت د دورې په پای ته رسېدو د ملګرو ملتو او اسلامي کنفرانس تر نظارت لاندې ټاکنې وشي.

حزب په ډاګه کړه چې د ټولو کشالو منشا رباني دی، باید سملاسي

استعفا ورکړي، چې د سولې پخوانۍ هڅې هم دده له امله ناکامې شوي دي.

جنوري ۱۲:

کابل کې ځمکني او هوايي جګړه روانه ده، د جنرال دوستم الوتکو پر حکومتي سيمو بمباري وکړه، دولت ادعا وکړه چې د دوستم دوې الوتکې يې نسکورې کړي دي، د حکومتي ادعا له مخې يې تر اوسه دوولس الوتکې غورځولي، يا بګرام کې کوزې شوي دي، پاکستان د تورخم دروازه د افغان کډوالو پرمخ بېرته وتړله، د دوستم الوتکو د لوګر د سقاوې دښتې پوخ سړک د رنوی کرښه ګرځولې، ځمکنی ترافيک پر دښته کې خامه سړک کاروي.

جنوري ۱۳:

کابل کې جګړه روانه ده، د پاکستان جمهور رييس او صدر اعظم په جګړه کې ښکېلو غاړو، د اور بند غوښتنه کړې، حزب بيا هم د رباني د استعفا شرط ايښی، دولت څرګنده کړې چې له ملېشو سره خبرې نه شي کېدای، البته له حزب سره خبرې په دې شرط مني، چې له ملېشو راوګرځي...

دروازه تړلې، تورخم کډو نيولی، د صرافي شهزاده مارکېټ، لوټ او سوځول شوی...

سرکاري راډيو د وحشي دوستم، ياغي ګلبدين، ملحد کارمل د مثلث په غندلو لګيا ده.

جنوري ۱۴:

کابل راډیو وویل: د اسلامي دولت اتلو ځواکونو مرنجان غونډۍ او بالاحصار کې د دوستم گلبدین پر قرارگاوو وژونکي گوزارونه وکړل.

په کابل د ویجاړوونکي جگړې لمبې بلې دي، تورخم دروازه تړلې، د رحیم الله یوسفزي په وینا د جلال اباد پنډغالي کې خلک پر تش ډاگ پراته دي، نه خېمې شته نه د خوړو درک.

زرگونه کورنۍ جلال اباد ته لېږدېدلي، حکمتیار له بي - بي - سي سره مرکه کې د رباني پر استعفا ټینگار وکړ، ده وویل چې د بنین سیوان طرحې ته ورته موقت حکومت دې رامینځته کړای شي، دده په وینا له دوستم سره یې وار له مخه ائتلاف نه و کړی، پر یوه وخت پر دواړو د جگړې تپل دوی گډ مقاومت ته راکاږل.

جنوري ۱۵:

سرکاري راډیو پر له پسې خبر ورکوي چې د اسلامی دولت هوایي او توپچي ځواکونو د گلبدین، دوستم د تجمع مرکزونه په مرنجان غونډۍ او بالاحصار کې تر سختو گوزارونو لاندې نیولي، د دې په مقابل کې د گلبدین دوستم ملېشو له خوا د ښار د استوگنې په سیمو راکټي او توپچي حملې او بېرحمه بمباري وشوه.

انجینر احمد شاه احمدزي د برهان الدین رباني پیغام د پاکستان جمهور رییس ته یووړ، پیغام کې له پاکستان د اوربند په ټینگښت کې د مرستې غوښتنه شوې.

جنوري ۱٦:

ولي خان مطبوعاتي کنفرانس کې غوښتنه وکړه، چې د افغان کډوالو پرمخ د تورخم دروازه پرانیستل شي، ده وویل: پاکستان کلونه افغان مهاجرو ته پنا ورکړې، د کابل له جګړو مهاجر هم افغانان دي.

د سعودي بن باز د حکمتیار د بغاوت فتوا ورکړه.

ورځ نسبتاً ارامه وه، د تلوېزیون غونډۍ بمبار کړای شوه، د حکمتیار یوه استازي پېښور کې وویل: یو شمېر مشهورو قوماندانانو لکه مولوي صدیق الله، محمد انور او نورو د مسعود پیغام چهار آسیاب ته وړی، په پیغام کې راغلي د حزب اسلامي، مولوي خالص، حرکت، جمیعت، محاذ دوه دوه استازي په یوه پلاوي کې راټول او د اوربند لپاره یوه طرحه او پرېکړه اعلان کړي.

همغږۍ شورا اعلان کړه، چې خبرو ته چمتو دی، خو په دې شرط چې ربانی خپله استعفا اعلان کړي.

ننګرهار کې له کابل لېږدېدلي کډوال په وچ ډاګ پراته دي، ایله نن د ملګرو ملتو مرستندویه کاروان له پاکستان (۲۰۰۰) خېمې پر دوی ووېشلې...

حامد کرزی د ملي امنیت له بندیخانې وتښتېد، ده هغه وخت د تېښتې مخه ومونده چې د یوه راکټ په لګېدو د ودانۍ یوه برخه ونړېده.

جنوري ۱۷:

د وریځې او واورو له امله جګړه سخته نه ده، بمباري ونه شوه، قوماندانانو د حقاني په مشرۍ له استاد رباني سره وکتل، استاد رباني

نوې خبره نه درلوده، په اوبو کې يې د لوټې ايښودو او پل اخيستو لوبه کوله.

د جنبش فرهنگي مسوول وويل: همغږۍ شورا کې له حزب، جنبش، نجات جبهې سربېره د حرکت او محاذ قوماندانان هم مله دي.

پير گيلاني د کابل جگړو کې د خپلو قوماندانانو گډون رد کړ، ده د ملگرو ملتو او اسلامي کنفرانس تر چتر لاندې د ربړې د اوارې په اړه د نويو گامو غوښتنه وکړه، پير گيلاني وويل: گاونډي هېوادونه اوارې نه شي راوستی.

د ايران استازي طاهريان اسلام آباد کې د افغانستان په اړه له خبرو وروسته تهران ته ستون شو.

اسلام اباد کې د کابل سفارت اعلاميه کې د حامد کرزي نيول تېروتنه وبلل شوه.

حامد کرزي پر سياسي نمايندگيو نيوکه وکړه، چې د جمعيت په پلوي تبليغات کوي، دده په وينا سياسي نمايندگۍ بايي د ملت استازيتوب وکړي.

جنوري ۱۸:

جگړه يو ځل بيا سخته شوه، محمدي، سياف او خالص د دوستم پر خلاف د اعلان کړي جهاد ننگه وکړه، د سولې لپاره د قوماندانانو شورا توافق ته ورسېده، چې په جگړه کې ښکېل اړخونه دې خپل ځواکونه شاته کړي، يوه عبوري اداره دې جوړه کړای شي.

پخواني پاچا د ملگرو ملتو تر څارنې لاندې د لويې جرگې غوښتنه

وکړه، د پخواني پاچا وياند وزيري وويل: د حضور اعليحضرت اعلاميه جدي ده، ملل متحد بايد چمتو اوسي، خو قواوې يې ښايي مداخله ونه کړي، چې صوماليا او کمبوديا کې يې ښه پايلې ونه شواى لرلى.

دده په وينا ملگري ملتونه دنده لري، دا يې منشور دی، چې د ربړې اوارې ته وړاندې شي، حضور اعليحضرت خدمت ته حاضر دی، دی د ملت ارادې ته احترام لري، د لويې جرگې خبره د ملت ارادې ته دده د احترام څرگندوى ده.

حضور اعليحضرت ويلي: بهرني هېوادونه د افغانستان اور ته لمن وهي...

د شمالي ولايتونو واليانو د همغږۍ شورا له اعلاميو ملاتړ وکړ...؟

جنوري ۱۹:

له واورو او سړې هوا سره جگړه غځېدلې، حکمتيار د کابل قوماندانانو د سولې پلان د رباني داستعفا پر شرط ومانه.

د رباني استازي محمد صديق چکري د دوستم پرضد جهاد پرتداوم ټينگار وکړ، د کابل قوماندانانو وويل، که هر لوري د دوی پلان ونه مانه، پر ضد يې درېږي.

د همغږۍ شورا يو پلاوی پاکستان ته تللی، د رباني حکومت له پاکستان غوښتي د همغږۍ شورا پلاوي ته د پاکستان د ننوتو اجازه ورنه کړي.

قوماندانانو پرېکړه وکړه، چې اته تنه علما او د هر تنظيم دوه دوه استازي د عبوري حکومت پروسه کې برخه واخلي، د کابل قوماندانانو

شورا ځان د تصمیم نیولو عالي مرجع ګڼي، خو د دوی له خوا اعلان شوی اوربند ټینګ شوی نه دی.

جنوري ۲۰:

مازیګر سخت جنګ ونښت، ارګ بمبار کړی شو، د قوماندانانو له خوا اعلان شوی اوربند مات شو، د رباني حکومت الوتکو چهار اسیا او د همغږۍ شورا مرکزونه بمبار کړل.

جنوري ۲۱:

له غرمې وروسته جګړه سخته شوه، د همغږۍ الوتکو ارګ، وزیر اکبر خان مېنه او خیرخانه بمبار کړه، د رباني حکومت الوتکو پر مرنجان غونډۍ، بالاحصار او چهار آسیاب بمونه وغورځول، د پښتونخوا والي له یوه مرستندوی کاروان سره ننګرهار ته تللی... چې د کابل له جګړو لېښلیو کډوالو سره هېواد کې دننه مرسته وکړي، حاجي عبدالقدیر یې هرکلی وکړ، تورخم د کډوالو پرمخ تړلې.

همغږۍ شورا ټولو الوتکو ته خبرداری ورکړ، چې د افغانستان حدودو ته له ننوتو ډډه وکړي.

جنوري ۲۲:

د رباني مسعود ځواکونو د (نادر شاه مېنې) د نیولو ادعا وکړه، همغږۍ اعلان کړه، چې د رباني مسعود ځواکونه یې په شا تمبولي دي.

ایمنستي انټرنیشنل له پاکستان وغوښتل، د کابل له جګړو د لېښلیو

پرمخ د تورخم دروازه پرانيزي، ريډکراس ويلي وروستيو جگړو کې له (۶۰۰۰) زيات ولسي وگړي وژل شوي، او له ۱۸۰۰۰زيات ټپيان شوي دي.

کابل کې د اوږو بيه څلور او د تېلو درې برابره لوړه ختلې.

قاضي محمد امين وقاد وويل: جگړه گلم جمو پيل کړې، رباني بايد د شپږ مياشتو په تېرېدو حکومت پرېيښی وای، له دوستم سره د حزب ملتيا د حزب د مرکزي شورا له پرېکړې پرته حکمتيار په خپل سر کړې.

همغږې شورا يوه اعلاميه کې ددې له امله چې بهرنيو هېوادو کې سياسي نمايندگۍ اعتبار نه لري، له هېواد بهره پانگې د کنگال کېدو غوښتنه وکړه.

جنوري ۲۳:

همغږې شورا يوه اعلاميه کې د مولوي حقاني د سولې هلو ځلو هرکلی وکړ.

کابل کې سخت جنگ دی، د دوستم الوتکو ارگ، دفاع وزارت تاسيسات، وزير اکبر خان مېنه او تلويزيون غونډۍ بمبار کړه، د رباني هوايي ځواکونو پر مرنجان غونډۍ، بالاحصار بمونه وغورځول.

د شهزاده سرای صرافانو رسنيو ته وويل: دکانونه يې د نظار شورا وسله والو لوټ، او سوځولي دي، رباني اعلان وکړ چې د ملگرو ملتو او اسلامي کنفرانس گډه طرحه منل کېدای شي.

په ماښام رباني وويل: قانوني جمهور رييس دی، استعفا به ورنه کړي.

جنوري ۲۴:

حزب اسلامي ادعا وکړه، چې دولتي مطبعه او مسلخ یې ونیول، مولوي خالص وویل: له یوې غاړې هم ډاډه نه دی، د خالص په خبره له یوه اړخ سره دوستم دی، له بل سره بابه جان، دواړه لوري باید دغسې کسان له خپل څنګ وشړي.

حکمتیار له پاکستان وغوښتل د تورخم دروازه پرانیزي، ده وویل په داسې حال کې چې مزدک، کارمل او نور پرچمیان د رباني حکومت برخوال دي، د ډاکټر نجیب الله د بندي کېدو جواز نشته، ننګرهار کې د سعودي سفیر له حقاني او حاجي عبدالقدیر سره وکتل.

رباني وویل: استعفا ته چمتو دی، خو د چا لپاره...؟

جنوري ۲۵:

جګړه روانه ده، له مرنجان غونډۍ پر بي بي مهرو، خیرخانه او چمتلې دښته توغندویي برید وشو، دغسې بالاحصار مرنجان غونډۍ تر اور لاندې وه.

جنوري ۲٦:

د واورې وریځې له امله د جګړې څپې ناستې دې، نن طبیعت د جګړې مخه ونیوه، امنیت شورا د فوري اوربند غږ وکړ او سیمې ته یې د یوه پلاوي لېږل اعلان کړل.

رباني، ډاکتر نجیب الله لفرابي د بهرنیو چارو وزیر ایران ته ولېږه، همغږۍ شورا د ایکو غونډه کې د لفرابي ګډون ناقانونه وباله، اعلامیه

کابل حکومت سره هر ډول ترونونه بې اعتباره ګڼي، د پاکستان کورنیو چارو وزیر سردار اصف احمد علي وویل: د جلال آباد هوایي ډګر پرانیستی، هغه هېوادونه چې د تورخم پرانیستو خبره کوي، خپلو الوتکو کې دې کډوال له هغه ځای واخلي او خپلو هېوادو کې دې پنا ورکړي.

د کابل روغتونو د ۸۰۰۰ ټپیانو د درملنې خبر ورکړ، چهار آسیاب کې د حزب د راډیو تلوېزیون تاسیسات بمبار شول، خو خپرونې یې قطع شوي نه دي.

د حزب تلویزیون د سرکاري هغه په پرتله معیاري خپرونې لري، د سرکاري تلویزیون خپرونې په وچ پروپاګند راګرځي هغه هم په سپورو ستوغو ټکو خو د حزب تلویزیون د تبلیغاتو ترڅنګ معیار پامور ګڼلې، د بشارت رول په دغه معیار کې جوت دی...

د ملګرو ملتو امنیت شورا د افغانستان په اړه بېړنۍ غونډه وکړه، راتلونکې اونۍ کې د بلې غونډې پرېکړه لري.

جنوري ۲۷:

د بریځر تر لسو بجو ارامي وه، لس نیمې بجې د همغږۍ شورا ځواکونو تعرض وکړ، پغمان، خیر خانه، د بابه جان مرکزونه بمبار کړای شول.

د دولت الوتکو په مزار او شبرغان کې د دوستم ځواکونه بمبار کړل، دولت وایي هوتخېلو کې یې د ملېشو برید پر شا تمبولی.

جنوري ۲۸:

جګړه روانه ده، سعودي، پاکستان له اسلامي کنفرانس وغوښتل د سولې کنفرانس راوبولي، همغږۍ شورا وویل: الوتکو یې ارګ، چمتله دښته، پل ارتل او پغمان کې د رباني قرارګاوې بمبار کړې.

دغسې د حکمتیار او همغږۍ شورا مرکزونه حکومتي الوتکو بمبار کړل، همغږۍ شورا ادعا وکړه، چې ملي بس او مسلخ یې نیولي دي.

دولت وایي: د دښمن بریدونه یې په شا تمبولي، جګړه مرنجان غونډۍ او بالاحصار ته راتږوله ده.

جنوري ۲۹:

کابل کې د راکټونو خال خال ډزې دي، خو له بغلان، جوزجان او فاریاب د سختو جګړو خبرونه ورکړل شول، سیاف وویل جګړو کې بهرنی لاس دی، ده د ازبکستان نوم واخیست، دده په وینا له ازبکستان الوتکې الوزي بمباري کوي...

دپاکستان اپوزیسیون مشر نواز شریف پارلمان کې د کډوالو پر مخ دروازه تړل وغندل، د بلوچستان پارلمان کې بلوڅانو له خپل ایالت د افغان کډوالو د ایستو غوښتنه وکړه، پښتنو استازو یې مخالفت وکړ، په دې سلا شوه چې افغان کډوال به هغه وخت استول کېږي، چې د افغانستان ربړه اواره شي...

حقاني د اصلاحي شورا له پلاوي سره جلال آباد کې دی.

جنوري ۳۰:

همغږی ځواکونو آرتل پل، جمال مېنه او دهمزنګ بمبار کړل، فارياب، جوزجان او بغلان کې هم جګړې شوې، خلک له جګړې په منډو دي، هر لوري ته ځغلي، په دوی پسې توغندي، توپي غوړمبېږي، لکه خروړي سپي منډې پسې وهي، کابل پر توکمي، سياسي او مذهبي ډلو وېشل شوي.

له کابل سل زره وګړي کليوالو سيمو، شپېته زره جلال آباد ته لېږدېدلي دي، ۸۰۰۰ زخميان او ۱۰۰۰ تنه وژل شوي دي...

جنوري ۳۱:

جګړه سخته ده، همغږی شورا د بابر بڼ او ګذرګا د نيولو ادعا وکړه، دولت مرنجان غونډۍ، بالاحصار او چهار آسياب بمبار کړ، شمال کې هم جګړه غځېدلې، جنرال فوزي د سمنګان نيولو ادعا وکړه.

ډاکټر موسی توانا له جمعيت سره خپل شلون اعلان او جنبش کې شامل شو، ده پر رباني او مسعود نيوکې وکړې، دغسې يې د دوستم پر ضد د رباني اعلان شوی جهاد باطل وباله.

توانا په وروستيو کې د جمعيت د مرستيال په توګه کار کاوه او د توکمي فرکيسيون مشر ګڼل کېده.

ډاکټر موسی توانا په ډاګه کړه، چې رباني دوستم ته د ننواتې لپاره ولېږه، خو رباني په ټګی کې و... دده په وينا احمد شاه مسعود هم له دوستم سره د اړيکو او روغې په هڅو کې رښتينی نه شوی ګڼل کېدای.

ستوريس مسوريش د ملګرو ملتو استازي بېړنی اوربند وغوښت،

دده په وينا د طرحو کمی نشته، خو پر افغان مظلوم ولس زړه سوی نشته، ده وويل لومړی بايد اوربند ټينګ شي، لويې جرګې ته مخه ورکړل شي... همغږی شورا د ملګرو ملتو له هلو ځلو سره موافقه اعلان کړه.

پېښور کې افغان قونسل وايي: جنګ حکمتيار پيل کړی، د ننګرهار شورا وايي که رباني له دوستم او ملېشو سره په جنګ لګيا وي، موږ ورسره ولاړ يو، خو که له حزب سره جګړه کوي، موږ فريق نه جوړېږو.

فبروري ۱:

دوارو غاړو د حقاني په مشری اصلاحي شورا ته واک ورکړ، چې د سولې لپاره خپلې هڅې وغځوي، دوی اصلاحي شورا ته بلنه ورکړه، چې کابل ته ورشي.

ايراني چارواکو مشهد کې د سنيانو يو جومات پر بلدوزرو ونړواوه...

مولوي حقاني جلال آباد د امن ښار ونوماوه...

فبروری ۲:

جګړه روانه ده، د حقاني په مشری اصلاحي شورا کابل کې ده، د کابل له قوماندانانو او جهادي شورا له پلاوو سره يې وليدل، له رباني حکمتيار سره يې خبرې وشوې.

حزب اسلامي د ملګرو ملتو (مسورش) د وړانديز هرکلی وکړ او د ځلور ورځني اوربند لپاره يې خپل چمتو والی اعلان کړ.

د جنرال دوستم استازي روس ته اخطار ورکړ، چې که د رباني لپاره

يې د پيسو له چاپولو لاس وانه خيست، مزار کې به د روس قونسلگري وتړي.

فبروري ۳:

کابل کې تېنگه وربځ ده، واوره اورېدلې، د جگړې ځپې ناستې دي، تېرو درېيو مياشتو کې لومړی پلا د سره صليب د خوراکي توکيو يو کاروان کابل ته ورسيد، د تورخم دروازه د پخوانيو کډوالو پر مخ چې د افغان کمشنرۍ شناختي پاسونه لرل پرانيستل شوه، خو له څو ساعتو وروسته بېرته وتړل شوه.

فبروري ۴:

د واورې له برکته نسبي کراري ده، په شمالي ولايتو کې جگړه ده، د اصلاحي شورا پلاوي د حقاني په مشرۍ له رباني، سياف او مسعود سره وکتل.

د ننگرهار، لغمان، کونړ شوراگانو حاجي عبدالقدير خپل مشر وټاکی.

مازيگر درنو دزو د يو ځل بيا وېره گډه کړه.

استاد رباني ازبکستان د دولت له مخالفانو سره په مرسته تورن کړ.

فبروري ۵:

جگړه روانه ده، د سره صليب پر روغتون توغندی ولگېد، دولت پر بالاحصار مرنجان غونډۍ او څهار آسياب بمباري وکړه.

فبروري ٦:

د اصلاحي شورا پلاوی دویمه پلا له استاد رباني او سیاف سره وکتل، رباني په خپل دې دریځ ولاړ دی، چې حل او عقد شورا ولسمشر منلی.

د ملګرو ملتو ځانګړي استازي (مسوریش) ننګرهار کې له حاجي عبدالقدیر سره وکتل، ازبکستان د کابل حکومت د وړومبي ورځې تور رد کړ.

فبروري ۷:

د کابل جګړو کې تر اوسه سل زره کورنۍ بېځایه شوي او له ۱۵۰۰۰ زیات ولسي وګړي وژل شوي دي، دغسې له دېرش زره زیات زخمیان دي.

احمد شاه مسعود پر ازبکستان تور پورې کړ، چې د دوی مخالفانو (دوستم) ته T30 ټانکونه ورکړي.

دده په وینا، بېنظیر بوټو هم ورسره په خپلو ژمنو وفا ونه کړه، تر اوسه مخالفان (حکمتیار) پالي.

همغږۍ شورا د اصلاحي شورا طرحې ته ورته طرحه وړاندې کړه، چې رباني او حکمتیار دواړه استعفا وکړي، د کابل امنیت د کابل قوماندانانو ته وسپارل شي، له هرې ناحیې به دوه دوه تنه د خلکو د استازو په توګه په دغه شورا کې برخه ولري، د دوی له استعفا به پینځلسو ورځو کې د شپږو میاشتو لپاره له ناپېیلو او منلیو کسانو مؤقت حکومت جوړ کړای شي، د حکومت جوړونې پروسه به د ملګرو ملتو او اسلامي کنفرانس تر څارنې لاندې بشپړه شي...

فبروري ۸:

اروپايي ټولنې د افغانستان پر جګړو خواشيني وښووده، حقاني چهار اسياب کې له حکمتيار سره وکتل، خو غوڅه پايله يې ترلاسه نه کړای شوه.

رباني يو ځل بيا پر ازبکستان له دوستم سره د مرستې تور پورې کړ.

فبروري ۹:

د دولت دوې چورلکې لغمان کې حزب اسلامي ته تسليم شوې، دغو چورلکو چې شمشاد کې يې د استاد سياف له غونډ کابل ته پوځي توکي لېږدول، د حزب قوماندان ناصر خان ته تسليم شوې.

د اسلامي کنفرانس مشر حامد الغامد افغانستان کې د جګړې له ټولو غاړو روژه کې د اوربند غوښتنه وکړه، پېښور کې يې د حزب او جمعيت له استازو سره وکتل.

فبروري ۱۰:

کابل کې جګړه سخته شوه، د همغږۍ شورا ځواکونو د تلوېزيون غونډۍ بمبار کړه، دولت هم د مخالفانو سيمې تر اور لاندې نيولي...

حقاني له حکمتيار سره وکتل، د دولت او حزب وحدت ترمينځ د اړيکو خبر ورکړل شو.

فبروري ۱۱:

د روژې لومړی ورځ ده، ځکه خو تر اوسه کراري ده، انګلستان خپلو اتباعو ته خبرداری ورکړ، چې افغانستان ته سفر ونه کړي.

دهمزنګ کې د حزب وحدت او نظار شورا ترمینځ لنډه نښته وشوه.

د شهزاده سرای له لوټ تالان وروسته چې صرافان پر سالنګ واټ د مېوې زرې منډيي مخامخ مارکيټ ته رالېږدېدلي وو، د شپې چور او لوټ شول.

فبروري ۱۳:

جګړه په یو څه ځنډ روانه ده، نظار شورا افشار بېرته حزب وحدت ته وسپاره.

فبروري ۱۴:

د حقاني په مشری اصلاحي شورا د سهار له پينځو بجو موقت اوربند رامينځته کړ، اوربند بې قيد و شرطه دی، د حقاني په وينا کابل ته غځېدلې لارې به پرانيستي وي، دده په وينا له دغو لارو پوځي اکمالات نه شي کېدای، همغږی شورا د اوربند منل اعلان کړل، اوربند خلور ورځنی دی، چې د دايمي اوربند پيلامه ګرځېدای شي.

قريب الرحمن سعيد وويل، اوربند يې منلی، په څلورو ورځو کې به د رباني د استعفا، او نوې حکومت طرحه چې ترمخ به يې کابل ناپوځي شي بشپړه شي.

فبروري ۱۵:

اوربند د توغنديو درنو ډزو مات کړ، حقاني پغمان کې له احمد شاه مسعود او استاد سياف سره وکتل، دولت وايي توغندي د دوستم ځواکونو ويشتلي، خو دوی به يې ځواب ورنه کړي، خلک د اوربند پر دوام باوري نه دي، ځکه خو له فرصت په گټه اخيستو له زړو مکرويانو او جگړې له سيمې ښښې باسي...

د ننگرهار د سرشاهي پنډ غالي کډوال وايي: له مجاهدينو کرکه لري، دا قاتلان دي، کډوال په وچ ډاگ پراته دي، پنډ غالي د ماينو تر گواښ لاندې دي.

فبروري ۱۷:

مزاري وويل: زموږ دريځ د همغږۍ شورا دريځ دی. د کابل کډوالو ۲۵ سلنه د سرشاهي پنډ غالي کې مېشت دي، نور په سړکونو، پارکونو، واټونو پر غاړو پراته دي، په يوه بس کې يوه کورنۍ مېشت ده.

اوربند ايله درې ورځې دوام وکړ، خلکو وکړای شول د جگړې له سيمې ووځي، حکمتيار له کابله ننگرهار ته تللی، حقاني په ده پسې ننگرهار ته ولاړ.

فبروري ۱۸:

د پاکستان د بهرنيو چارو وزير سردار آصف احمد علي جلال آباد کې له حکمتيار او حقاني سره وکتل، حقاني وويل: کابل ته غځېدلې لارې ښايي پرانيستې وي، خواړه او غلې بايد د جگړې وسله ونه گرځي.

له نادر شاه مېنې (زړو مکرويانو) وروستي استوګن ووتل، سياف وويل: د اصلاحي شورا پلاوی باید د جنګ منشا له مينځه یوسي، دده په وینا ملېشې او کمونستان د جګړې مسببین دي.

ده وويل: د ملګرو ملتو مرسته به دا وي، چې د بهرنی مداخلې مخه ونيسي.

د رباني حکومت د کابينې غړي او لوړ پوړیو چارواکو کورنی تر اوسه پاکستان کې دي، خپله د احمد شاه مسعود کورنی اسلام اباد کې مېشت ده، دوی له تورخم د اوښانو او خرو په لار له کرښې اوړي، مسعود اسلام آباد کې د خپل پلار جنازه کې چې ترافيکي پېښه کې ومړ برخه وانه خيسته.

حکمتيار او رباني باکستان کې د خپلو زامنو له ورا بې برخې پاتې شول.

فبروري ۱۹:

د ملګرو ملتو د بشري حقونو د څانګې مشر ارماکورا د مجاهدینو پر مشرانو نيوکې وکړې، دوی يې د خپلو خلکو قاتلان وبلل.

د ثمرخېلو او سرشاهي پنډغالو کې د کابل له جګړو د کډه شويو کورنيو خېمې درېدلې، خو ډېری کورنی په وچ ډاګ راغونډې دي، کېږدی نه لري، که څه هم ځای ځای د بهرنيو مرستندويه موسسو لوحې لګېدلې، لارې هماغسې ترلې دي، حقاني له حکمتيار سره د لارو د پرانيستو پر سر خبرې وکړې.

فبروري ٢٠:

پېښور کې درېيو وسله والو د ښوونځي يو بس اسلام آباد ته وتښتاوه، تښتوونکو غوښتل افغانستان ته د خوراکي توکيو د رسېدو مخه پرانيستل شي، بس اسلام آباد کې د افغانستان سفارت ترمخ د پوليسو محاصره کې دی.

جنرال نصير الله بابر له تښتوونکو سره خپله خبرې ان ټوکې وکړې.

له دوی يې تومانچه وغوښته، ور يې کړه، ده وکتله بېرته يې تښتوونکو ته وسپارله، محمد علي جاويد د يو بل پلاوي په مشرۍ اعلان کړه، چې د رباني لپاره د ټاکلې مودې په پای ته رسېدو لويه جرگه چې سل تنه ديني علما، قوماندانان او سياسيون په کې وي، نوی حکومت جوړ کړي، ده اعلان کړه چې خپلې هڅې به د حقاني له هڅو سره همغږې کړي.

حزب د حقاني پر ټينگار پر يو بل ځلور ورځني اوربند هوکړه وکړه.

فبروري ٢١:

له کابل جلال آباد ته د کډوالو بهير روان دی، د دويمې ورځې لپاره هم د پېښور ماډل سکول تښتولی بس افغانستان سفارت کې ولاړ دی، دوی پينځه مليونه کلدارې، د پولې او لارو پرانيستل او يوه چورلکه غواړي، چې خوندي ځای ته يې ولېږدوي.

حقاني له سوريس مسوريش او حکمتيار سره جلال آباد کې جلا جلا خبرې وکړې.

فبروري ۲۲:

د ښوونځي بس درې واړه تښتوونکي د پاکستان د پوځي کوماندويي ځواکونو له خوا د شلو دقیقو په لنډ وخت کې ووژل شول، ویل کیږي دوی د پروان اوسیدونکي د احمد شاه مسعود مربوط وو.

په ژوره ماتې تښتوونکي په شربت کې دنشه يې موادو په ګډېدو بېهوښه، او بيا په ډزو ووژل شول، له بېهوښۍ وروسته ددوی وژنې ګڼ سوالونه راولاړ کړي.

حقاني اعلان کړه، چې د اور بند پر تمدید موافقه شوې، حکمتیار وویل، د اصلاحي شورا اوربند يې ځکه ومانه، چې د ربړې اوارى رامینځته کړای شي.

حقاني له حکمتیار او خالص سره وکتل.

حقاني د بس تښتونې په اړه وویل: دا غلط عمل و، له بده بخته پاکستان هم مناسب کار ونه کړ، تښتوونکی باید ژوندي نیول شوي وای، چې د واقعیت پته لګېدلی وای.

فبروري ۲۳:

سردار آصف احمد علي له ننګرهار د ځمکې له لارې کابل ته راغی، کابل کې له غرمې وروسته خال خال ډزې اورېدل کيږي، آصف احمد علي به له مسعود او رباني سره ګوري.

کابل پر ازبکستان د دوستم د ملاتړ تور لګوي، سیاف وایي دا مداخله نه شو منلی، کابل کې د پاکستان پر ضد مظاهره وشوه، مظاهره کوونکي پر سفارت وروختل، اسلام آباد کې د ښوونځي د بس د

درېيو تښتوونکو د وژنې په غندنه کابل کې حکومتي مظاهره وشوه.

دا په داسې حال کې چې کابل کې هره ورځ د سيالو ډلو ترمينځ لسگونه بېگناه افغانان وژل کېږي.

فبروري ۲۴:

سردار آصف احمد علي کابل کې خپل ترلی سفارت وکوت، له ده سره رباني او مسعود ملگري وو، آصف احمد علي له عبدالعلي مزاري سره هم وليدل.

فبروري ۲۵:

کابل راډيو چې د پښتونستان پروگرام وار له مخه ايسته کړی، د بلوچي پروگرام پر ځای ازبکي هغه خپور کړ.

له جلال اباد تر کابله (۱۷۰) پوستې پرتې دي، له موټرو او مساپرو باج اخلي.

فبروري ٢٦:

کابل کې د پاکستان پر ضد دويمه مظاهره وشوه، حقاني له مسعود، رباني او سياف سره پغمان کې وکتل، د سولې لپاره يې ظاهراً ده ته له واک ورکولو سره موافقه وکړه، خو ماته د زړه هغه نه برېښي.

فبروري ۲۷:

حقاني صاحب یو ځل بیا له استاد رباني او سیاف سره ولیدل، په خوله خواږه په زړه کاږه.

حکمتیار سره هم ولیدل شول، ده هم په خوله واک ورکړ...؟

فبروري ۲۸:

کندز د همغږۍ شورا له خوا ونیول شو، قریب الرحمن سعید وویل، د کندز ټولې ولسوالۍ یې نیولي، خو دوستم وویل د کندز مهمې سیمې یې تر واک لاندې دي.

کابل کې هم د جګړې غاړو د یو بل مرکزونه تر اور لاندې ونیول، حقاني د کابل له قوماندانانو سره د امنیت سپارلو په اړه خبرې وکړې،

پلچرخي کې د کابل قوماندانانو خپله غونډه لرله، د دوی او باډیګارډانو له ځېرو د ډار او وحشت لمبې ختې، دغسې ځېرې او کریکټرونه څرنګه کړای شي کراري راولي، او امنیت ټینګ کړي.

زه حیران شوم چې حقاني صاحب له دغو قوماندانانو د امنیت د ټینګښت هیلې پالي، حقاني صاحب دوی ته وایي: د سولې په لار کې زما ټول امکانات ستاسې په خدمت کې دي، ما حقاني صاحب ته له خپلې اندېښنې وویل، په عمیق تأثر یې راته کړه: څنګه یې کوې؟

مارچ ۱:

په خوراکي توکیو بار د ملګرو ملتو شپږ لارۍ د حکمتیار له موافقې وروسته کابل ته راغلې، حکمتیار په دې شرط کابل ته د ننوتو مخه

ورکړه، چې د همغږۍ شورا د وېش له پروګرام سره سم خوراکي مواد ووېشل شي، دا چې درې لارې به د حکمتیار او درې د رباني تر کنټرول لاندې سیمو کې وېشل کېږي.

مارچ ۲:

پېښور کې د پیر ګیلاني تر مشرۍ لاندې یوې غونډې د لویې جرګې په جوړېدو ټینګار وکړ، د کابل پر بېلا بېلو برخو راکټونه ولګېدل.

د جلال آباد سرشاهي پنډ غالی د نورو کډوالو د مېشتېدو ظرفیت نه لري، عزیز مراد د همغږۍ شورا د ځواکونو له خوا د کندز نیول دروغ وبلل، ده وویل د کندز د دفاع جګړه روانه ده، د دوستم ګلبدین ملېشو ته د سر او مال درانه زیانونه اوښتي.

مارچ ۳:

کابلیان د ملګرو ملتو د شپږو لاریو لار څاري.

بېنظیر بوټو ناصر باغ کې د نویو کډوالو پنډغالي ته ولاړه، د تورخم دروازې پرانیستو ژمنه یې وکړه.

اصلاحي شورا د ډېبدلي اوربند د څارنې پلاوی اعلان کړ، چې له اوربند سرغړوونکی اړخ په ګوتو کړي...

مارچ ۴:

د حزب قوماندانانو د ملګرو ملتو د شپږو لاریو مخه ډب کړه، کابل کې کړاري ده، اوربند نه دی مات شوی، د اصلاحي شورا د څار پلاوی له

اوربند سرغړوونکي په ګوتو کړل، دا یې قواله په چا یې منې...؟

د اصلاحي شورا یو بل پلاوی له دواړو غاړو د بندیانو د خلاصون په موخه خپل کار پیل کړ.

مارچ ۵:

حقاني د اصلاحي شورا په مشرۍ له حکمتیار سره ولیدل، حقاني ټینګار کاوه چې لارې خلاصې او تعرض ونه شي، خو حکمتیار خپل واک مشروط وباله، چې له همغږۍ شورا سره هم وکتل شي.

بطروس غالي د حکمتیار په نامه یوه پیغام کې د ملګرو ملتو شپږو لاریو ته د مخه ورکولو غوښتنه وکړه.

مارچ ٦:

کابل کې نسبي آرامي ده، حکمتیار د ملګرو ملتو لاریو ته اجازه ورکړه، چې کابل ته ننوځي، درې لارۍ د رباني او درې د حزب تر واک لاندې سیمو کې، خوراکي توکي ووېشي.

مارچ ۷:

د ملګرو ملتو لارۍ د کابل ښاریانو له خوا چور کړای شوې، دغه وخت د جګړې دواړو غاړو د یو بل تر واک لاندې هغو سیمو توغندو یې برید وکړ، چې د دغو لاریو توکي پکې وېشل کېدل، د خلکو د چور له امله د موادو وېش ودرېد، خیرخانه کې د یونیسف یو افغان مامور خلکو برمته کړ، د خیرخانې یوه جومات کې د موادو د وېش لړۍ روانه

وه، چې توغندي ولګېدل، شپږ تنه مړه او ۳۰ زخمیان شول.

د ملګرو ملتونو لخوا، درې لارۍ اوړه د یوه لوی ښار کلابندو اوسېدونکو ته له مسخرې پرته بل څه نشي ګڼل کېدای، چې د شپږو میاشتو کلابند ښاریانو هر یوه ځان لومړۍ درجه مستحق ګاڼه، چې باید خپل حق او برخه ترلاسه کړي، درې لارۍ ښایي د څرخي پله زندان کې د زرګونو میشتو کډوالو لپاره د یوې ورځې یوه ګوله مړۍ برابره کړې وای، خو د یوه لوی ښار د کلابندو اوسېدونکو سره دغسې مرسته د ملګرو ملتونو یوه بله بې توپیري او ټوکه رامنځ ته کړه...

مارچ ۸:

د کابل بېلا بېلې سیمې د دواړو غاړو له خوا تر توغندویي برید لاندې دي، حقاني له حکمتیار سره وکتل.

مارچ ۹:

کندز د رباني ځواکونو له خوا بېرته ونیول شو، حقاني د باغ بالا هوټل کې له استاد رباني، سیاف سره وکتل، له کابله د کډوالو د وتلو بهیر له پخوا زیات غځېدلی، ښار کې شبنامې غورځېدلې، چې د اختر تر څلورمې له ښاره ووځي.

مارچ ۱۰:

جګړه روانه ده، د جګړې غاړې یوه پر بله توغندویي بریدونه کوي، I.R.C روغتون ته. ۲۳ ملکي ټپیان راوړل شوي.

مارچ ۱۱:

کابل راډیو د حکمتیار ځواکونو د دوو تعرضونو د په شا تمبولو خبر ورکړ، پخوانی پاچا د وړوکي اختر په مناسبت خپل پیغام کې د روانو جګړو له امله خواخوږي وښوده، پیغام کې د هېواد او هېوادوالو خدمت ته چمتووالی څرګند شوی دی. څه خبر خدمت ته چمتو حضور اعلیحضرت به کله د دغه خدمت مخه مومي...؟

مارچ ۱۲:

د بلوچستان حقوقپوهانو یوه قطعنامه کې د ډاکټر نجیب الله د خوشې کېدو غوښتنه کړې، کابل کې خال خال ډزې اورېدل کېږي، لارې هماغسې تړلې دي.

مارچ ۱۳:

استاد رباني د خیرخانې جامع جومات کې د اختر په لمانځه کې خپل حکومت دده په وینا مدینة الرسول کې لومړنی اسلامي حکومت وباله.

ده د خپل حکومت ستونزې د پیغمبر صلی الله علیه وسلم او صحابه وو ستونزې وبللې، ده په اشاره اشاره حکمتیار منافق ونوماوه، هرات کې اسماعیل خان د سولې او اوربند طرحه وړاندې کړه، چې حکمتیار له خپلو متعهدینو سره تر مشورې مشروط کړه، خو رباني ورسره موافقه وښوده.

مارچ ۱٦:

د کابل پلچرخي کې خلکو مظاهره وکړه، د جګړې غاړې يې وغندلي، قريب الرحمن سعيد د هرات د سولې پلان د حقاني د سولې د هڅو سبوتاژ وباله.

مارچ ۱۵:

اسلام اباد کې د کابل سفير سردار محمد روشن رباني حکومت له خوا تبديل کړای شو، له ده سره د حکومت کشاله د هغه چک پر سر وه، چې نواز شريف مجددي ته د پاکستان له اړخه د مرستې لپاره ورکړی و.

مجددي دا له ځان سره مرسته بلله، له دې... دوه مليوه ډالر رباني اداري ايستلی او نورې د سردار روشن لخوا کنګال کړای شوې، چې د يوې نماينده او قانوني حکومت تر وخت يې ځوک ونشي ايستلی.

مارچ ۱۸:

د مارچ ۱۴، ۱۵، ۱٦، ۱۷ په کرار تېرې شوې، خو نن توغندويي بريد کابل يو ځل بيا ولړزاوه.

د رباني حکومت وياند وويل، که همغږی شورا له بمبار او توغندويي بريدونو لاس وانه خلي، دوی به د ملېشو پلوه افسرانو کورونه بمبار کړي.

څو توغندي د وزير محمد اکبر خان مېنې، شاو خوا ولګېدل، ځمکنۍ جګړې، ملي بس، زړو مکرويانو او ميوند واټ کې غځېدلې، خلکو له جګړې جوماتونو ته پنا وړې.

مارچ ۱۹:

مولانا کوثر نیازی د مغزي سکتې له امله پاکستان کې ومړ. ده خپل سیاست له جماعت اسلامي پیل کړی و، مولانا مودودي ته دومره نژدې و چې زوی یې باله، بیا یې له جماعت سره پرې کړه، چې جماعت اسلامي له یوې مخې سیاست او اقتدار ته استخدام کړای شو، گویا له روحانیت او اصلاح یې پر مخ اړولو تورن کړ... "اور لاین کٹ، اور جنهیں مے نے دیکھا" دده مشهور کتابونه دی، چې لومړی یې د بوټو زوال او جنرال ضیاء الحق د کودتا په اړه کښل شوی.

له جماعت اسلامي په وتو مولانا پیلپز گوند ته ورغی، د بوټو حکومت کې لومړی د اطلاعاتو خپرونو او بیا د حج او اوقافو وزیر و.

مارچ ۲۰:

د جگړې غاړو د یو بل پر سیمو درنې بمبارۍ وکړې، حکومتي الوتکو د سقاوې دښته کې د همغږۍ شورا د الوتکو رنوی کربښه (سړک) بمبار کړ، له غرمې وروسته یوه بجه د همغږۍ الوتکو وزیر اکبر خان مینه او خیرخانه بمبار کړی.

مارچ ۲۱:

د نوي لمریز کال په لومړي ورځ د جمال مېنې غونډۍ دوه توغندي ولگېدل.

برهان الدین ربانی د لسو ورځو ورځو یو اړخیز اوربند اعلان کړ.

مارچ ۲۲:

استاد رباني له شپږو میاشتو وروسته مطبوعاتي کنفرانس ته وینا وکړه، ده په ډاګه کړه، چې استعفا به ورنه کړي، رباني په دې اړه یوې پوښتنې ځواب کې وویل، چې د استعفا یې هډو سوال نه پیدا کېږي.

ده تکرار کړه، چې له حکمتیار سره مذاکرات شوني دي، خو له دوستم سره خبرې نه شي کېدای، رباني یو ځل بیا پر ازبکستان د پوځي مداخلې تور پورې کړ.

مارچ ۲۳:

سره صلیب خپل پیغام کې د جګړو په اړخو غبر وکړ، چې له روغتونو سره له مورچو نیولو ډډه وکړي، امنیت شورا یو ځل بیا افغانستان کې د جګړو د پای هیله وکړه.

مارچ ۲۴:

اروپایي ټولنې افغانستان ته د خوراکي توکیو د رسولو غوښتنه وکړه.

حزب اسلامي د وزیرانو شورا د سولې کمېسون طرحه رد کړه، حزب د رباني پر استعفا ټینګار او دوو اوونیو کې د موقت حکومت جوړښت غواړي، جګړه د خال خال ډزو په بڼه روانه ده.

مارچ ۲۵:

پخواني پاچا له امریکا غږ سره مرکه کې یو ځل بیا د لویې جرګې پر

جوړېدو زور ورکړ، ده په اوسنيو شرايطو کې ټولټاکنې ناشونې وبللې، د ده په وينا روان کړکيچ د بېړنيو پرېکړو غوښتنه کوي، د ملت اراده بايد پاموړ وبلل شي.

ده په ډاگه کړه، چې له ملگرو ملتو سره يې اړيکې دي، له امريکا او نورو اړخونو سره يې هم خبرې روانې دي، ده يو ځل بيا تکرار کړه، چې د وطن لپاره هر خدمت ته چمتو دی.

خو د خدمت پر څرنگوالي يې لا څه نه شواى ويلى...، ملت عمل غواړي، په تش چمتو والي څه نه کيږي...

مارچ ۲٦:

د توغنديو باران دی، په تېره يوه مياشت کې د ميشتېدنې پر سيمو تر ټولو زيات توغندي لگېدلی، د جگړې دواړو غاړو د يو بل سيمې د توغنديو تر بريد لاندې نيولې دي.

پر ارگ، ده افغانان، وزير اکبر خان مېنه، بالاحصار، مرنجان غونډۍ توغندي لگېدلي، شاو خوا سيمې هم توغنديو زيانمنې کړې.

(۱٦۰۰) مړه سلگونه زخميان دي.

له پل محمودخان سره هم توغندي لگېدلي.

اته تنه هغه وخت پر توغندي ولگېدل، چې په جگړه کې د يو وژل شوي ماشوم په ښخولو بوخت وو.

حکومتي الوتکو چهار اسياب بمبار کړ.

محمود ميستري اسلام اباد کې دی، دده په وينا له افغانانو سره تر ليدو کتو وروسته خپل پلان وړاندې کولاى شي.

مارچ ٢٧:

خال خال ډزې اورېدل کېږي، محمود میستري له پاکستانه خپل کار پیل کړ، گویا ابتدا بیا هم په سکون شوه...؟

حکمتیار د میستري د هلو ځلو هرکلی وکړ.

ده وویل غوره دا ده چې اصلاحي شورا او د کابل قوماندانانو طرحه چې ډېره موده یې د سولې لپاره کار کړی، پلي کړی شوی وای.

مارچ ٢٨:

له ماسپښین وروسته سختو ښنتو پر کابل د وېر او ډار تیارې وغوړولې، حزب وایي حکومت محمد آغه کې د دوی سنگرونه بمبار کړل.

جلال آباد کې د سولې سیمینار پرانیستل شو، حاجي عبدالقدیر له جلال آباد د حج پروازونه اعلان کړل، سعودي هم د خپل سفارت د وېزې ځانگه جلال آباد ته لېږدولې.

مارچ ٢٩:

جگړه په نادرشاه مېنه (زړو مکروریانو) عیدگاه جومات، میوند وات کې غځېدلې، اسماعیل خان هرات کې د سولې لپاره د یوه کنفرانس غږ وکړ.

داسې چې یوه دېرش کسیزه شورا به واگی ترلاسه کړي، قاري بابا له اسماعیل خان سره مخالفت وکړ، دده په وینا قوماندانان ښایي سیاسي مشران انتخاب نه کړي، دغو مشرانو هېواد ویجاړ کړی دی...

مارچ ۳۰:

محمود میستري له پاکستان په الوتکه کې ننگرهار ته راغی، د سرشاهي پنډ غالی یې وکوت.

حقاني له رباني سره وکتل، په دغه کتنه کې رباني خپله استعفا ناشونې وبلله، د دوی ترمینځ خبرې ترخې شوې، حقاني رباني له ملت سره په دښمنۍ تورن کړ.

مارچ ۳۱:

کابل کې جگړه روانه ده، همغږۍ شورا د ملي بس او پل محمود خان په استقامت پرمختگ وکړ او له کابل سیند یې ځواکونه واوښتل...

اصلاحي شورا چهار اسیاب او باغ بالا کې له رباني او حکمتیار سره وکتل...

اپریل ۱:

میستري کابل ته راغی، له حقاني، سیاف او رباني سره یې وکتل، کابل کې کراري ده.

له غرمې وروسته میستري له مزاري سره ولیدل.

حقاني کاریز میر کې له مسعود سره وکتل.

اپریل ۲:

محمود میستري کابل ښاریانو او حکمتیار سره وکتل، کابل ښاریانو

له میستري د ملګرو ملتو د دندو او مکلفیتونو پوښتنه وکړه، ښاریان پر ملګرو ملتو په غوسه دي، پر ملګرو ملتو یې ټینګې نیوکې وکړې.

اپریل ۳:

میستري د ناروغۍ له امله لیدنې کتنې وځنډولې.

پاکستان اسلام آباد کې د کابل سفیر بهرنیو چارو وزارت ته وغوښت، چې د ملا راکټي له خوا د نیول شوو چینایانو خوشې کول باوري کړي، ملا راکټي د سیاف قوماندان دی، چې کوټه کې پخپل کور یوه چا په کې د پاکستاني پوځیانو د ستینګرو نیولو په بدل کې یې چینایي انجنیران تښتولي وو، ویل کېږي سیاف د پاکستان او ملا راکټي جوړ جاړي ته مخه پرانیستی.

استاد سیاف او پاکستان په ګډه دده تاوان پرې کړ.

ماښام میستري له مسعود سره دوه ساعته خبرې وکړې.

اپریل ۴:

که څه هم د میستري د سفر وروستۍ ورځ وه، خو د خراب موسم له امله یې ستنېدل وځنډېدل.

کابل کې مظاهرې وشوې، تنظیمي حکومتونه یې وغندل، د ملګرو ملتو د پلاوي له استوګنځای سره نژدې ښځینه وو مظاهره وکړه.

حقاني د پاکستان له سفیر سره پلچرخي کې وکتل، حقاني وویل د افغانستان ربړه کورنۍ او بهرنۍ اړخونه لري، پرمختیاوې او اړیکې باید څرګندې او له خلکو پټې ونه ساتل شي.

اپریل ۵:

محمود میستري پاکستان ته ستون شو، له دې وړاندې یې د دویم ځل لپاره له حقاني سره وکتل، میستري په دغه کتنه کې وویل، چې دواړو غاړو د اصلاحي شورا له طرحې سره یو ډول توافق څرګند کړی، میستري د حقاني د سولې هلې ځلې وستایلې، دی به دوې اوونی وروسته بېرته افغانستان ته راشي.

اپریل ٦:

تګاب کې د حزب او جمعیت جګړې زور اخیستی.

اپریل ۷:

محمود میستري پاکستان کې د خپل ماموریت دویم پړاو اعلان کړ، دی به مزار او هرات ته هم سفر وکړي.

د کعبې امام احمد بن سهیل د اسلامي هیوادو علماوو د یوه پلاوي په مشرۍ افغانستان کې د سولې هلو ځلو لپاره پېښور ته ورسېد.

اپریل ۸:

محمود میستري پېښور کې له تفاهم شورا او لیکوالو ټولنې له غړو سره ولیدل.

کابل کې سختې جګړې روانې دي.

اپریل ۹:

جګړه هماغسې په درز کې روانه ده، د همغږۍ الوتکو حکومتي تاسیسات بمبار کړل.

د اسلامي هېوادو یو پلاوی د کعبې امام په مشرۍ پاکستان کې دی، له امام پرته نور پلاوي د مولوي خالص په ملتیا جلال آباد ته راغی، دوی سره د عربي هېوادو دیني پوهان او د پاکستان مولانا حسن جان، مولانا رحمت هادي، مولانا چترالی او نور ملګري دي، پلاوی د سولې لپاره خپل اغېز او نفوذ کاروي.

اپریل ۱۰:

جګړه په هماغه شدت روانه ده، حکومتي الوتکو د حزب پر سنګرونو بمباري وکړه، دواړو غاړو د یو بل بریدونو په شا تمبولو ادعا وکړه.

پېښور کې د تفاهم شورا په نوبت د ملګرو ملتو دفتر پر وړاندې مظاهره وشوه، مظاهرې ته محمود مستري وینا وکړه او له افغانانو سره یې د ملګرو ملتو پیوستون څرګند کړ.

د غونډې پرېکړه لیک کې د ملګرو ملتو تر څارنې لاندې د لويې جرګې جوړېدو غوښتنه وشوه، دغسې د رباني حکمتیار پر استعفا هم ټینګار وشو.

د اسلامي هېواد د علماوو پلاوي پلچرخي کې له حقاني سره وکتل.

اپریل ۱۱:

اسلامي هېوادو د علماوو پلاوي د حقاني په ملتیا انترکانتیننتال

هوټل کې له رباني، سیاف سره وکتل، استاد سیاف په فصیحه عربي هغسې سوګندونه خوړل، ما وې چې ټک ونه چوي...

اپریل ۱۲:

له چهار آسیاب د علماوو پلاوي په راستنېدو د توغندیو تر برید لاندې راغی، که څه هم په دغه ورځ ښار کې کراري وه، خو دغه توغندويي برید یو وار بیا وېره خپره کړه.

د علماوو پلاوي دواړه غاړې پرې وبللې، حکمتیار د رباني حکومت په شتون کې د ۲۵ کالو جنګ ټټر وواهه، محمود میستري وویل رباني تش په نوم جمهور رییس دی، دغسې یې حکمتیار هم ناقانونه صدر اعظم یاد کړ، د جمهور رییس او صدر اعظم ترمینځ جګړې کابل وران او هېواد په ستره غمیزه اړولی دی.

د میستري په وینا افغانان له ملګرو ملتو د مداخلې غوښتنه کړې، خو ملګري ملتونه پوځي مداخله نه شي کړای، ده د لویې جرګې او پخواني پاچا درول خبره ورکړه د مجاهدینو مشران یې، د جنګي باندو مشران وبلل، چې له سیاسي بصیرت او د ملت له استازیتوب بې برخي دي.

اپریل ۱۳:

د علماوو پر پلاوي د توغندويي برید له امله مدیر غفار او صدیق چکري ښښنې غوښتو ته پلچرخي ته راغلل.

کرۍ ورځ جګړه روانه ده، پلاوي کوم اغېز ونه شوی ښندلای.

اپریل ۱۴:

زرداد د بېرته ستنېدو پر لار سروبي کې دپلاوی افغان غړي (مولوي خالص، حاجي دین محمد) یو ساعت ایسار کړل، وایي له حاجي دین محمد سره یې حساب دی... لکه اراده یې خطرناکه وه... خو د حاجي ابراهیم په التماس یې مخه ورکړه، د علماوو پلاوی ناکام پاکستان ته ستون شو، هوایي ډگر کې ورسره رباني مخه ښه وکړه.

د سره صلیب په روغتون راکټونه ولگېدل، محمود میستري مزار ته ولاړ، چې له دوستم سره وگوري.

نجیب لفرابي د میستري دا خبره چې رباني د وسله وال باند مشر دی وغندله.

اپریل ۱۵:

محمود مستري رباني او حکمتیار د اقتدار وړي وبلل.

میستري بې حوصلې شو، د رباني په غندنه یې خوله پرانیسته، چې په خپلو ژمنو نه دی ولاړ، د ده په وینا رباني مسعود دواړه د سولې په لار کې خنډونه رامینځته کوي، دوی د ملگرو ملتو د سولې پلان ناکام کړ، حکومت یې له قانوني تکیې بې برخې وباله.

اپریل ۱۶:

حقاني جلال اباد کې د حکومت داسې طرحه اعلان کړه، چې جنگي ډلې پکې برخه نشي لرلی.

رای نزنین بچپم، گوشتها ره ما خلاص
کدیم فقط استخوانها برای طالبان مانده.

د اپریل ۱۷:

کابل حکومت (رباني مسعود) اعلان کړه، چې له دوستم سره یې خبرو کې پرمختګ شوی، ډاکټر عبدالرحمن له ازبکستان نه په راګرځېدو کابل کې اعلامیه خپره کړه، مجددي له مسکو په راګرځېدو وویل، رباني د هند او روس په مینځګړتوب له دوستم سره د پخلاینې غوښتنه کړې، کابل راډیو د دوستم پر ضد تبلیغات بند کړل، دغسې یې له مزار شریف د پاسپورتونو له اجرا سره موافقه وکړه، دوستم د لسو، پینځو زرو کرنسي چلند ته وړاندې او کابل ومنل.

ډاکټر عبدالرحمن وویل: د دوستم پر ضد یې جهاد بېرته واخیست، دده په وینا د بندیانو تبادله پیل شوي، په دې توګه د دوستم پر ضد د جهاد نازل شوي ایتونه او نبوي احادیث منسوخ کړای شول...؟

اپریل ۲۴:

استاد سیاف له جنرال حمیدګل سره ننګرهار ته تللی د اتحاد مربوط شمشاد غونډ سمځې یې وکتلې...

اپریل ۳۰:

استاد سیاف دویم وار له جنرال حمیدګل او سوډاني سفیر سره شمشاد غونډ ته ولاړل، شمشاد غونډ په لیدو کې د حمیدګل او سوډاني سفیر ملتیا پامور ده...

په شان د مړي دې مدام زه پر اوږو ګرځوم
ستړې ژوندونه تا به دا رنګه تر څو ګرځوم
(...)

Shuhrat Nangyal is a journalist, columnist and a political analyst. He has written more than 2000 articles on different political, literary and social aspects of the situation in Afghanistan and the region, as well as published tens of books on various topics and also ran numerous publications. ''Weena pa Qalam ke" '' Blood in the pen" is the most prominent of his valuable analytical works, which is highly appraised in the course of biographical writing style.

Shuhrat Nangyal pioneered a new method and a unique pattern in writing of memoir or diary and also popularized professional column writing in Afghanistan. With establishing new methods in this regard he has also opened new horizons of innovation in critical and analytic writing.

This book TWELVE GRAMS BRAIN highlights what he witnessed and collected as his memoir during the Afghan civil war. In other words it is a collection of impartial analysis and accurate assessment of incidents with the help of first hand materials, based on the horrific developments which took place in the period of 1979-1999.

It is the depiction and portrayal of the civil war, factionalism, foreign interference, secret deals and the bloodshed which took place in the same period in Afghanistan but did not make its way to the press. In addition to the diary, the memoir and chronicle are strikingly fascinating because the media neither exposed nor featured the incidents of that time with such transparency and lucidity due to hostile tensions, dominant suffocation and the overwhelming oppression.

Since this memoir is written with enjoyable and fluent narration, therefore in addition to the historical aspect it enjoys important literary value as well.

Consequently this book could undoubtedly play a role of credible source for analysts and historians as well as a bright mirror of facts for the readers.

TWELVE GRAMS BRAIN

BY: SHUHRAT NANGYAL

